Projekt

U S T A W A

z dnia …

o żywieniu zbiorowym z udziałem żywności ekologicznej[1)]

Art. 1. Ustawa określa wymagania i warunki dotyczące stosowania znaku ekologicznego i określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej, o których mowa w art. 30 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018, str. 1, z późn. zm.[2)]), zwanych dalej „określeniami odnoszącymi się do produkcji ekologicznej", w żywieniu zbiorowym.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) konsument finalny – konsumenta finalnego w rozumieniu art. 3 pkt 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.[3)]); Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), zwanego dalej „rozporządzeniem 178/2002";
2) kontrole urzędowe – kontrole urzędowe w rozumieniu art. 2 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu

---

1) Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej.

2) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 87 z 23.03.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 381 z 13.11.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 402 z 01.12.2020, str. 23, Dz. Urz. UE L 428 z 18.12.2020, str. 5, Dz. Urz. UE L 133 z 20.04.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 151 z 03.05.2021, str. 1 i 5, Dz. Urz. UE L 165 z 11.05.2021, str. 25, Dz. Urz. UE L 222 z 22.06.2021, str. 3, Dz. Urz. UE L 258 z 20.07.2021, str. 18, Dz. Urz. UE L 292 z 16.08.2021, str. 20, Dz. Urz. UE L 334 z 22.09.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 336 z 23.09.2021, str. 3 i 7, Dz. Urz. UE L 461 z 27.12.2021, str. 2 i 13, Dz. Urz. UE L 98 z 25.03.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 228 z 02.09.2022, str. 8 oraz Dz. Urz. UE L 29 z 01.02.2023, str. 6.

3) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 245 z 29.09.2003, str. 4, Dz. Urz. UE L 100 z 08.04.2006, str. 3, Dz. Urz. UE L 179 z 07.07.2007, str. 59, Dz. Urz. UE L 60 z 05.03.2008, str. 17, Dz. Urz. UE L 188 z 18.07.2009, str. 14, Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 327 z 12.11.2014, str. 9, Dz. Urz. UE L 37 z 13.02.2015, str. 24, Dz. Urz. UE L 35 z 10.02.2017, str. 10, Dz. Urz. UE L 117 z 05.05.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 198 z 25.07.2019, str. 241, Dz. Urz. UE L 231 z 06.09.2019, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 2024/908 z 20.03.2024, str. 1.

zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, z późn. zm.[4)]);

3) przygotowanie – przygotowanie w rozumieniu art. 3 pkt 44 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007, zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/848”;

4) reklama – reklamę w rozumieniu art. 3 pkt 53 rozporządzenia 2018/848;

5) wprowadzanie do obrotu – wprowadzenie na rynek w rozumieniu art. 3 pkt 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, w tym sprzedaż na odległość w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1980);

6) zakład żywienia zbiorowego – zakład żywienia zbiorowego w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia

---

4) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 137 z 24.05.2017, str. 40, Dz. Urz. UE L 82 z 25.03.2019, str. 4, Dz. Urz. UE L 317 z 09.12.2019, str. 114, Dz. Urz. UE L 321 z 12.12.2019, str. 111, Dz. Urz. UE L 357 z 08.10.2021, str. 27, Dz. Urz. UE L 436 z 07.12.2021, str. 26, Dz. Urz. UE L 453 z 17.12.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 461 z 27.12.2021, str. 5, Dz. Urz. UE L 122 z 25.04.2022, str. 17, Dz. Urz. UE L 162 z 17.06.2022, str. 7, Dz. Urz. UE L 248 z 26.09.2022, str. 3, Dz. Urz. UE L 304 z 24.11.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 109 z 24.04.2023, str. 1, Dz. Urz. UE L 2024/1004 z 03.04.2024 oraz Dz. Urz. UE L 2024/1143 z 23.04.2024.

Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L 304 z 22.11.2011, str. 18, z późn. zm.[5)]), z wyłączeniem pojazdów oraz ruchomych punktów sprzedaży;

7) żywność – żywność w rozumieniu art. 2 rozporządzenia 178/2002;

8) żywność ekologiczna – żywność będącą produktem ekologicznym w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia 2018/848.

Art. 3. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego może stosować znak ekologiczny do celów informacyjnych, marketingowych, promocyjnych lub w reklamie w odniesieniu do działalności prowadzonej w danym zakładzie żywienia zbiorowego po uzyskaniu wpisu tego zakładu do wykazu zakładów żywienia zbiorowego, zwanego dalej „wykazem”.

Art. 4. 1. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który został wpisany do wykazu, może stosować w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie wariant:

1) złoty znaku ekologicznego, jeżeli udział wartości zakupionej żywności ekologicznej dostarczonej do tego zakładu, obliczony na podstawie cen brutto wyrażonych w złotych polskich, wynosi co najmniej 90% ogólnej wartości zakupionej żywności dostarczonej do tego zakładu;

2) srebrny znaku ekologicznego, jeżeli udział wartości zakupionej żywności ekologicznej dostarczonej do tego zakładu, obliczony na podstawie cen brutto wyrażonych w złotych polskich, wynosi co najmniej 50%, lecz mniej niż 90% ogólnej wartości zakupionej żywności dostarczonej do tego zakładu;

3) brązowy znaku ekologicznego, jeżeli udział wartości zakupionej żywności ekologicznej dostarczonej do tego zakładu, obliczony na podstawie cen brutto wyrażonych w złotych polskich, wynosi co najmniej 20%, lecz mniej niż 50% ogólnej wartości zakupionej żywności dostarczonej do tego zakładu.

[5)] Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 247 z 13.09.2012, str. 17, Dz. Urz. UE L 163 z 15.06.2013, str. 32, Dz. Urz. UE L 306 z 16.11.2013, str. 7, Dz. Urz. UE L 27 z 30.01.2014, str. 7, Dz. Urz. UE L 331 z 18.11.2014, str. 40, Dz. Urz. UE L 50 z 21.02.2015, str. 48, Dz. Urz. UE L 174 z 03.07.2015, str. 45, Dz. Urz. UE L 297 z 13.11.2015, str. 10, Dz. Urz. UE L 326 z 11.12.2015, str. 73, Dz. Urz. UE L 327 z 11.12.2015, str. 1. Dz. Urz. UE L 13 z 20.01.2016, str. 57, Dz. Urz. UE L 266 z 30.09.2016, str. 7, Dz. Urz. UE L 167 z 30.06.2017, str. 59, Dz. Urz. UE L 39 z 11.02.2019, str. 28, Dz. Urz. UE L 268 z 22.10.2019, str. 77, Dz. Urz. UE L 317 z 01.10.2020, str. 39, Dz. Urz. UE L 355 z 07.10.2021, str. 143, Dz. Urz. UE L 420 z 25.11.2021, str. 133, Dz. Urz. UE L 35 z 17.02.2022, str. 26, Dz. Urz. UE L 142 z 01.06.2023, str. 41 oraz Dz. Urz. UE L 214 z 31.08.2023, str. 229.

2. Do obliczenia udziału wartości zakupionej żywności ekologicznej w ogólnej wartości zakupionej żywności, o którym mowa w ust. 1, nie zalicza się napojów alkoholowych o zawartości alkoholu etylowego przekraczającej 18% objętości.

3. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który został wpisany do wykazu, stosuje wariant znaku ekologicznego:

1) tak, aby nie wprowadzać konsumenta finalnego w błąd co do spełniania wymagań określonych w ustawie;
2) zgodnie ze wzorem graficznym określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 4.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzory graficzne wariantów znaku ekologicznego, mając na względzie zapewnienie jednolitej formy ich prezentacji i specyfikę informacji przekazywanych za ich pośrednictwem.

Art. 5. 1. Wykaz prowadzi Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, z tym że wpisów w wykazie dokonuje wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, zwany dalej „wojewódzkim inspektorem”.

2. Wykaz jest prowadzony w formie elektronicznej i podany do wiadomości publicznej na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

3. Wykaz zawiera, w podziale na województwa:

1) nazwę zakładu żywienia zbiorowego;
2) adres zakładu żywienia zbiorowego;
3) wariant znaku ekologicznego, jaki jest stosowany w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie żywienia zbiorowego;
4) datę, od kiedy w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie żywienia zbiorowego może być stosowany znak ekologiczny w określonym wariancie.

4. Informacje, w tym dane osobowe, zawarte w wykazie są gromadzone i przetwarzane w celu informowania konsumentów finalnych o zakładach żywienia zbiorowego, w których może być stosowany w odniesieniu do działalności w nich prowadzonej znak ekologiczny w określonym wariancie.

Art. 6. 1. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który zamierza stosować znak ekologiczny w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie, składa wniosek o wpis tego zakładu do wykazu do wojewódzkiego inspektora właściwego ze względu na miejsce położenia tego zakładu na formularzu udostępnionym na stronie internetowej

administrowanej przez Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

2. Wojewódzki inspektor dokonuje wpisu zakładu żywienia zbiorowego do wykazu, jeżeli:

1) ten zakład jest wpisany do rejestru zakładów, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448 oraz z 2025 r. poz. 1424);
2) przez 30 dni poprzedzających dzień złożenia wniosku o wpis tego zakładu do wykazu podmiot prowadzący ten zakład spełniał w tym zakładzie warunki stosowania w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie znaku ekologicznego w wariancie określonym w tym wniosku.

3. Wniosek o wpis zakładu żywienia zbiorowego do wykazu zawiera:

1) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę oraz siedzibę i adres wnioskodawcy;
2) nazwę tego zakładu, jeżeli jest inna niż imię i nazwisko lub nazwa wnioskodawcy;
3) adres tego zakładu;
4) adres poczty elektronicznej do korespondencji i numer telefonu wnioskodawcy, jeżeli je posiada;
5) numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy;
6) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) wnioskodawcy, jeżeli taki numer posiada;
7) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym wnioskodawcy, jeżeli taki numer posiada;
8) wariant znaku ekologicznego, który wnioskodawca zamierza stosować w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie.

4. Do wniosku o wpis zakładu żywienia zbiorowego do wykazu dołącza się:

1) zaświadczenie o wpisie tego zakładu do rejestru zakładów, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia;
2) kalkulację potwierdzającą, że przez 30 dni poprzedzających dzień złożenia wniosku o wpis tego zakładu do wykazu podmiot prowadzący ten zakład spełniał w tym zakładzie warunki stosowania w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie znaku ekologicznego w wariancie określonym w tym wniosku;

3) faktury w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203 i 1541), stanowiące podstawę kalkulacji, o której mowa w pkt 2;
4) oświadczenie wnioskodawcy, że faktury, o których mowa w pkt 3, potwierdzają spełnienie warunku określonego w ust. 2 pkt 2;
5) potwierdzenie wniesienia opłaty, o której mowa w ust. 7;
6) deklarację wnioskodawcy o przestrzeganiu wymagań określonych w ustawie oraz w przepisach wydanych na jej podstawie.

5. Sprawę wpisu zakładu żywienia zbiorowego do wykazu uznaje się za załatwioną milcząco w sposób w całości uwzględniający wniosek podmiotu prowadzącego ten zakład, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia wniosku wojewódzki inspektor nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji.

6. W przypadku gdy wojewódzki inspektor przed upływem terminu do załatwienia sprawy, o której mowa w ust. 5, dokona wpisu zakładu żywienia zbiorowego do wykazu, milczące załatwienie sprawy następuje w dniu dokonania tego wpisu.

7. Za dokonanie czynności związanych z rozpatrzeniem wniosku o wpis zakładu żywienia zbiorowego do wykazu pobiera się opłatę w wysokości 10% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem”, za rok poprzedzający rok złożenia tego wniosku.

8. Opłata, o której mowa w ust. 7, stanowi dochód budżetu państwa i wnosi się ją przed złożeniem wniosku o wpis zakładu żywienia zbiorowego do wykazu, na rachunek bankowy wojewódzkiego inspektoratu jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Art. 7. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który został wpisany do wykazu:

1) przygotowuje żywność z udziałem żywności ekologicznej, którą wprowadza do obrotu w tym zakładzie, wyłącznie w tym zakładzie;
2) przechowuje żywność ekologiczną, o której mowa w pkt 1, wyłącznie w tym zakładzie, w sposób wyraźnie oddzielony od żywności nieekologicznej oraz substancji niedozwolonych w produkcji ekologicznej, o której mowa w art. 3 pkt 1 rozporządzenia 2018/848, w celu zabezpieczenia żywności ekologicznej przed zanieczyszczeniem takimi

substancjami oraz przed jej zmieszaniem lub zamianą z żywnością nieekologiczną lub takimi substancjami;

3) w przypadku gdy transport do tego zakładu nie obejmuje wyłącznie żywności ekologicznej, zapewnia, że żywność ekologiczna jest transportowana:
   a) wyłącznie w opakowaniach lub pojemnikach zamkniętych w sposób uniemożliwiający zmieszanie lub zamianę zawartości bez naruszenia lub uszkodzenia zabezpieczenia,
   b) wraz z dokumentami zawierającymi następujące dane i informacje:
      – imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres sprzedawcy żywności ekologicznej, z tym że jeżeli sprzedawcą jest osoba fizyczna wykonująca działalność gospodarczą, zamiast adresu zamieszkania tej osoby – adres miejsca wykonywania tej działalności,
      – numer certyfikatu, o którym mowa art. 35 ust. 1 rozporządzenia 2018/848, producenta żywności ekologicznej,
      – nazwę żywności ekologicznej;
4) bezpośrednio przed zakupem żywności ekologicznej sprawdza certyfikat, o którym mowa w art. 35 ust. 1 rozporządzenia 2018/848, w celu potwierdzenia, że zakupiona żywność jest żywnością ekologiczną;
5) prowadzi rejestr, w którym zamieszcza następujące informacje dotyczące zakupionej żywności ekologicznej:
   a) numer i okres ważności certyfikatu, o którym mowa w art. 35 ust. 1 rozporządzenia 2018/848, odnoszące się do zakupionej żywności ekologicznej,
   b) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres sprzedawcy żywności ekologicznej, z tym że jeżeli sprzedawcą jest osoba fizyczna wykonująca działalność gospodarczą, zamiast adresu zamieszkania tej osoby – adres miejsca wykonywania tej działalności,
   c) nazwę i ilość zakupionej żywności ekologicznej,
   d) datę zakupu żywności ekologicznej,
   e) datę dostarczenia zakupionej żywności ekologicznej do tego zakładu;
6) przechowuje informacje zawarte w rejestrze, o którym mowa w pkt 5, przez 24 miesiące od zakończenia roku kalendarzowego, którego dotyczą te informacje.

Art. 8. 1. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego może stosować określenia odnoszące się do produkcji ekologicznej wyłącznie w odniesieniu do żywności ekologicznej lub składników ekologicznych użytych do przygotowania żywności.

2. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego może stosować określenia odnoszące się do produkcji ekologicznej w znaku towarowym, logo lub nazwie tego zakładu, jeżeli w tym zakładzie jest przygotowywana i wprowadzana do obrotu wyłącznie żywność ekologiczna.

3. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego nie może stosować określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej w sposób nawiązujący do:

1) organizmów zmodyfikowanych genetycznie w rozumieniu art. 3 pkt 58 rozporządzenia 2018/848, zwanych dalej „GMO”;
2) produktów wyprodukowanych z GMO w rozumieniu art. 3 pkt 59 rozporządzenia 2018/848;
3) produktów wyprodukowanych przy użyciu GMO w rozumieniu art. 3 pkt 60 rozporządzenia 2018/848.

Art. 9. 1. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który został wpisany do wykazu, w terminie 30 dni od zakończenia roku kalendarzowego przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi raport dotyczący spełniania przez ten podmiot warunków stosowania w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie znaku ekologicznego w określonym wariancie.

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, zawiera kalkulację określającą udział wartości zakupionej żywności ekologicznej w ogólnej wartości zakupionej żywności dostarczonej do zakładu żywienia zbiorowego w poszczególnych kwartałach roku kalendarzowego poprzedzającego przekazanie raportu, sporządzoną na podstawie faktur w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

3. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który został wpisany do wykazu, dokonuje w terminie do 14. dnia miesiąca następującego po zakończeniu każdego kwartału weryfikacji spełniania w tym zakładzie warunków stosowania w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie znaku ekologicznego w określonym wariancie. Weryfikacja jest przeprowadzana na podstawie faktur w rozumieniu art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, wystawionych za żywność, w tym żywność ekologiczną, zakupioną i dostarczoną do zakładu żywienia zbiorowego, w którym jest stosowany w odniesieniu do działalności w nim prowadzonej znak ekologiczny.

4. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który został wpisany do wykazu, przechowuje wyniki weryfikacji oraz faktury, o których mowa w ust. 3, przez 24 miesiące od zakończenia kwartału, którego te faktury dotyczą.

5. Jeżeli wyniki weryfikacji, o której mowa w ust. 3, wskazują na nieosiągnięcie minimalnego udziału wartości zakupionej żywności ekologicznej dostarczonej do zakładu żywienia zbiorowego w ogólnej wartości zakupionej żywności dostarczonej do tego zakładu wymaganego do stosowania w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie znaku ekologicznego w określonym wariancie lub podmiot prowadzący ten zakład stwierdzi niespełnianie warunków stosowania w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie znaku ekologicznego w określonym wariancie, podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego niezwłocznie:

1) usuwa znak ekologiczny z miejsc, w których jest stosowany;
2) składa do wojewódzkiego inspektora:
   a) pisemne oświadczenie potwierdzające zaprzestanie stosowania znaku ekologicznego,
   b) wniosek o wykreślenie zakładu żywienia zbiorowego z wykazu albo wniosek o zmianę wpisu zakładu żywienia zbiorowego w wykazie w zakresie zmiany wariantu znaku ekologicznego.

6. Wniosek o zmianę wpisu zakładu żywienia zbiorowego w wykazie w zakresie zmiany wariantu znaku ekologicznego zawiera informacje, o których mowa w art. 6 ust. 3.

7. Do wniosku o zmianę wpisu zakładu żywienia zbiorowego w wykazie w zakresie zmiany wariantu znaku ekologicznego dołącza się dokumenty, o których mowa w art. 6 ust. 4 pkt 2–4 i 6, oraz potwierdzenie wniesienia opłaty, o której mowa w ust. 10.

8. Sprawę o:

1) wykreślenie zakładu żywienia zbiorowego z wykazu oraz
2) zmianę wpisu zakładu żywienia zbiorowego w wykazie w zakresie zmiany wariantu znaku ekologicznego

– uznaje się za załatwioną milcząco w sposób w całości uwzględniający wniosek podmiotu prowadzącego zakład żywienia zbiorowego, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia wniosku wojewódzki inspektor nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji.

9. W przypadku gdy wojewódzki inspektor przed upływem terminu do załatwienia sprawy, o której mowa w ust. 8:

1) pkt 1, wykreśli zakład żywienia zbiorowego z wykazu, milczące załatwienie sprawy następuje w dniu wykreślenia tego zakładu z wykazu;
2) pkt 2, dokona zmiany wpisu zakładu żywienia zbiorowego w wykazie w zakresie zmiany wariantu znaku ekologicznego, milczące załatwienie sprawy następuje w dniu dokonania zmiany tego wpisu.

10. Za dokonanie czynności związanych z rozpatrzeniem wniosku o zmianę wpisu zakładu żywienia zbiorowego w wykazie w zakresie zmiany wariantu znaku ekologicznego pobiera się opłatę w wysokości 10% przeciętnego wynagrodzenia, za rok poprzedzający rok złożenia tego wniosku. Do tej opłaty stosuje się art. 6 ust. 8.

Art. 10. 1. Wojewódzki inspektor sprawuje nadzór nad podmiotami prowadzącymi zakłady żywienia zbiorowego w zakresie spełniania wymagań określonych w ustawie oraz w przepisach wydanych na jej podstawie.

2. W ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor:
1) przeprowadza kontrolę urzędową w zakresie stosowania znaku ekologicznego zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie oraz w przepisach wydanych na jej podstawie;
2) przeprowadza kontrolę urzędową w zakresie stosowania określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie;
3) dokonuje analizy dokumentów, informacji i danych przekazywanych przez podmioty prowadzące zakłady żywienia zbiorowego w zakresie stosowania znaku ekologicznego i określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej;
4) może żądać od podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego dodatkowych danych i informacji związanych ze sprawowanym nadzorem;
5) może nakazać podmiotom prowadzącym zakłady żywienia zbiorowego wykonanie działań naprawczych w zakresie stosowania znaku ekologicznego zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie lub w przepisach wydanych na jej podstawie.

3. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który został wpisany do wykazu:
1) umożliwia wojewódzkiemu inspektorowi oraz pracownikom Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zwanej dalej „Inspekcją”, przeprowadzenie kontroli urzędowej, o której mowa w ust. 2 pkt 1 i 2;
2) zapewnia wojewódzkiemu inspektorowi oraz pracownikom Inspekcji dostęp do obiektów, zasobów, budynków i ich części wykorzystywanych do prowadzenia działalności w tym zakładzie;

3) na każde żądanie wojewódzkiego inspektora lub pracowników Inspekcji niezwłocznie przekazuje:
   a) dokumenty, o których mowa w art. 7 pkt 3 lit. b,
   b) informacje zawarte w rejestrze, o którym mowa w art. 7 pkt 5,
   c) raport i faktury, o których mowa w art. 9 ust. 2,
   d) dane i informacje, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 4;
4) niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie do 7 dni, przekazuje wojewódzkiemu inspektorowi informacje o:
   a) zmianie informacji objętych wnioskiem o wpis zakładu żywienia zbiorowego do wykazu,
   b) zaprzestaniu stosowania znaku ekologicznego,
   c) wykreśleniu zakładu żywienia zbiorowego z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

4. Wojewódzki inspektor wykreśla z urzędu, w drodze decyzji, zakład żywienia zbiorowego z wykazu, jeżeli:

1) ten zakład został wykreślony z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, a podmiot prowadzący ten zakład nie złożył wniosku o wykreślenie zakładu żywienia zbiorowego z wykazu;
2) podmiot prowadzący ten zakład trwale nie spełnia warunków stosowania w odniesieniu do działalności prowadzonej w tym zakładzie znaku ekologicznego w określonym wariancie, a nie złożył wniosku o wykreślenie zakładu żywienia zbiorowego z wykazu;
3) podmiot prowadzący ten zakład trwale zaprzestał stosowania znaku ekologicznego w określonym wariancie, a nie złożył wniosku o wykreślenie zakładu żywienia zbiorowego z wykazu.

5. Do postępowania kontrolnego prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora i pracowników Inspekcji stosuje się przepisy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych dotyczące postępowania kontrolnego, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Art. 11. 1. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego jest obowiązany wnieść opłatę za czynności przeprowadzone w ramach kontroli urzędowej, o której mowa w art. 10 ust. 2 pkt 1 i 2, jeżeli w wyniku tej kontroli stwierdzono stosowanie znaku ekologicznego niezgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie lub w przepisach wydanych na jej

podstawie lub stwierdzono stosowanie określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej niezgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie.

2. Wysokość opłaty za czynności przeprowadzone w ramach kontroli urzędowej, o której mowa w ust. 1, wynosi 1000,00 zł.

3. Kontrolowany wnosi opłatę, o której mowa w ust. 2, na rachunek bankowy wojewódzkiego inspektoratu jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w terminie 30 dni od dnia podpisania protokołu z kontroli.

4. Do opłaty, o której mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, z późn. zm.[6)]), z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wojewódzkiemu inspektorowi.

Art. 12. 1. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który uniemożliwia wojewódzkiemu inspektorowi lub pracownikom Inspekcji przeprowadzenie kontroli urzędowej, o której mowa w art. 10 ust. 2 pkt 1 lub 2, lub nie zapewnia wojewódzkiemu inspektorowi lub pracownikom Inspekcji dostępu do obiektów, zasobów, budynków lub ich części, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2, podlega karze pieniężnej w wysokości do dwudziestokrotności przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający wszczęcie postępowania w sprawie nałożenia kary.

2. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który:

1) utrudnia wojewódzkiemu inspektorowi lub pracownikom Inspekcji przeprowadzenie kontroli urzędowej, o której mowa w art. 10 ust. 2 pkt 1 lub 2,
2) ogranicza wojewódzkiemu inspektorowi lub pracownikom Inspekcji dostęp do obiektów, zasobów, budynków lub ich części, o których mowa w art. 10 ust. 3 pkt 2,
3) nie przekazał w terminie określonym w art. 10 ust. 3 pkt 4 wojewódzkiemu inspektorowi informacji o zaprzestaniu stosowania znaku ekologicznego lub informacji o wykreśleniu tego zakładu z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
4) nie wykonał działań naprawczych, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 5,
5) stosuje znak ekologiczny, a jego zakład nie jest wpisany do wykazu lub do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia,

---

6) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 497, 621, 622, 769, 820, 1203,1235, 1414 i 1417.

6) stosuje określenia odnoszące się do produkcji ekologicznej w znaku towarowym, logo lub nazwie tego zakładu, nie przygotowując w tym zakładzie lub nie wprowadzając do obrotu w tym zakładzie wyłącznie żywności ekologicznej

– podlega karze pieniężnej w wysokości do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający wszczęcie postępowania w sprawie nałożenia kary.

3. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który będąc do tego obowiązanym:

1) nie sprawdził certyfikatu, o którym mowa art. 35 ust. 1 rozporządzenia 2018/848, zgodnie z art. 7 pkt 4,
2) nie prowadził rejestru, o którym mowa w art. 7 pkt 5, prowadził ten rejestr niezgodnie z wymaganiami określonymi w tym przepisie, lub nie przechowywał informacji zawartych w tym rejestrze przez okres wskazany w art. 7 pkt 6,
3) nie przekazał wojewódzkiemu inspektorowi w terminie 30 dni od zakończenia roku kalendarzowego raportu, o którym mowa w art. 9 ust. 1, lub przekazał nieprawdziwy lub niekompletny raport,
4) nie przekazał niezwłocznie wojewódzkiemu inspektorowi lub pracownikom Inspekcji, na ich żądanie, informacji zawartych w rejestrze, o którym mowa w art. 7 pkt 5, lub raportu lub faktur, o których mowa w art. 9 ust. 2,
5) nie dokonał w terminie do 14. dnia miesiąca następującego po zakończeniu każdego kwartału weryfikacji, o której mowa w art. 9 ust. 3, lub dokonał tej weryfikacji niezgodnie z wymogami określonymi w tym przepisie,
6) nie przechowywał wyników weryfikacji lub faktur, o których mowa w art. 9 ust. 3, przez okres wskazany w art. 9 ust. 4,
7) nie przekazał niezwłocznie wojewódzkiemu inspektorowi lub pracownikom Inspekcji, na ich żądanie, danych lub informacji zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 4

– podlega karze pieniężnej w wysokości do dziesięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający wszczęcie postępowania w sprawie nałożenia kary.

4. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego:

1) który został wpisany do wykazu, stosuje znak ekologiczny do celów innych niż określone w art. 3, lub stosuje ten znak w określonym wariancie niezgodnie z warunkami jego stosowania określonymi w art. 4 ust. 1–3,
2) który został wpisany do wykazu nie przygotowywał żywności z udziałem żywności ekologicznej wyłącznie pod adresem tego zakładu, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2,

3) który został wpisany do wykazu nie przechowywał żywności ekologicznej wyłącznie pod adresem tego zakładu, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, lub przechowywał w sposób niezgodny z warunkami określonymi w art. 7 pkt 2,
4) stosuje określenia odnoszące się do produkcji ekologicznej w sposób niezgodny z warunkami określonymi w art. 8 ust. 3

– podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kary.

5. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który będąc do tego obowiązanym:
1) nie zapewnił transportu żywności ekologicznej zgodnie z warunkami określonymi w art. 7 pkt 3,
2) nie usunął znaku ekologicznego zgodnie z warunkami określonymi w art. 9 ust. 5 pkt 1,
3) nie złożył pisemnego oświadczenia potwierdzającego zaprzestanie stosowania znaku ekologicznego zgodnie z art. 9 ust. 5 pkt 2 lit. a,
4) nie poinformował wojewódzkiego inspektora o zmianie informacji objętych wnioskiem o wpis zakładu żywienia zbiorowego do wykazu zgodnie z art. 10 ust. 3 pkt 4 lit. a

– podlega karze pieniężnej w wysokości do trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kary.

6. Podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego, który stosuje określenia odnoszące się do produkcji ekologicznej w odniesieniu do żywności innej niż żywność ekologiczna lub stosuje je niezgodnie z warunkami określonymi w art. 8 ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości do 200% korzyści majątkowej uzyskanej lub możliwej do uzyskania w związku z wprowadzeniem do obrotu tej żywności, nie niższej jednak niż 2000 zł.

Art. 13. 1. Kary pieniężne, o których mowa w art. 12, wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor, uwzględniając:
1) stopień szkodliwości czynu;
2) zakres naruszenia;
3) dotychczasową działalność podmiotu prowadzącego zakład żywienia zbiorowego, który dokonał naruszenia;
4) wielkość korzyści majątkowej, którą podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego uzyskał lub którą mógłby uzyskać w związku z naruszeniem, w przypadku gdy korzyść majątkowa ma zastosowanie.

2. Wojewódzki inspektor może, w drodze decyzji, odstąpić od wymierzenia kar pieniężnych, o których mowa w art. 12, jeżeli łącznie wystąpiły następujące:

1) niski stopień szkodliwości czynu;
2) niewielki zakres naruszenia;
3) brak stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu prowadzącego zakład żywienia zbiorowego, który dokonał naruszenia.

3. Termin zapłaty kar pieniężnych, o których mowa w art. 12, wynosi 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna.

4. Kary pieniężne, o których mowa w art. 12, są wnoszone na rachunek bankowy wojewódzkiego inspektoratu jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

5. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie oraz w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks podstępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 oraz z 2025 r. poz. 769) do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wojewódzkiemu inspektorowi.

Art. 14. Jeżeli naruszenie, o którym mowa w art. 12 ust. 2 pkt 6 lub ust. 4 pkt 4 lub ust. 6, wyczerpuje jednocześnie znamiona naruszenia, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 5, 6 lub 8 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1235 oraz z 2026 r. poz. …), karę pieniężną nakłada się na podstawie przepisów niniejszej ustawy.

Art. 15. W ustawie z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1235) w art. 18 uchyla się ust. 1.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Paweł Małaczek
dyrektor
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

Uzasadnienie

Projekt ustawy ma na celu rozwiązanie problemów związanych z brakiem możliwości stosowania oznakowania nawiązującego do produkcji ekologicznej w ramach działalności związanej ze stosowaniem żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym. Konsumenci nie mają możliwości jasnego rozpoznania, w których zakładach żywienia zbiorowego (m. in. w szkołach, szpitalach, stołówkach, restauracjach) są przygotowywane dania z udziałem żywności ekologicznej, ponieważ nie istnieje urzędowy znak jakości, który identyfikowałby ww. działalność w zakładach żywienia zbiorowego. Nie istnieje również publiczny wykaz zakładów żywienia zbiorowego, które zakupują i stosują żywność ekologiczną. Ponadto, stosowanie określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej, takich jak: „ekologiczny" i jego pochodnych oraz „eko" i „bio" w żywieniu zbiorowym nie jest precyzyjnie uregulowane, co może wprowadzać konsumentów w błąd co do wiarygodności takiego rodzaju oznakowania. Projekt ustawy odpowiada na rosnące potrzeby konsumentów, producentów oraz instytucji promujących zdrowe i odpowiedzialne żywienie przez stworzenie zasad znakowania i kontroli żywności przygotowanej z udziałem żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym.

Rozwiązania przewidziane w projekcie ustawy dotyczące stosowania oznakowania nawiązującego do produkcji ekologicznej w ramach działalności związanej ze stosowaniem żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym są rozwiązaniami krajowymi, stąd nie są częścią systemu produkcji ekologicznej. Należy podkreślić, że produkcja ekologiczna jest unijnym systemem jakości żywności, w którym zgodność metody wytworzenia produktu ekologicznego jest poświadczana w ramach kontroli urzędowej na podstawie certyfikatu ekologicznego. Przepisy Unii Europejskiej o produkcji ekologicznej w pełni regulują ten obszar oraz chronią oznaczenia zarezerwowane wyłącznie dla żywności ekologicznej (logo UE, eko, bio) przed wykorzystywaniem ich poza systemem produkcji ekologicznej. Przepisy te wyłączają sektor podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego z możliwości stosowania logo produkcji ekologicznej UE, ponieważ jest rozporządzenie 2018/848 przewiduje całkowity zakaz stosowania tego logo w żywieniu zbiorowym. W związku z tym, pomimo rosnącego zainteresowania zdrowym stylem życia oraz zwiększającej się świadomości konsumenckiej w zakresie jakości spożywanej żywności, podmioty prowadzące zakłady żywienia zbiorowego często nie dysponują narzędziami umożliwiającymi im na szczeblu

krajowym promowanie działalności związanej z oferowaniem żywności przygotowanej z udziałem żywności ekologicznej. Przede wszystkim brakuje im znaku, który pozwalałby na jednoznaczne wyróżnienie tego typu działalności na tle innych rodzajów działalności sektora gastronomicznego. Taki stan rzeczy nie sprzyja wzrostowi popytu na żywność ekologiczną w Polsce, a tym samym nie wspiera rozwoju produkcji ekologicznej – najbardziej przyjaznej środowisku metody wytwarzania żywności.

Jednakże, prawo UE dopuszcza wprowadzenie przepisów krajowych regulujących znakowanie i kontrole produktów pochodzących z żywienia zbiorowego, stąd podjęto inicjatywę przygotowania niniejszego projektu ustawy. Obecnie kilka państw ma takie uregulowania (m. in. Dania, Niemcy, Litwa). Wprowadzenie przepisów regulujących stosowanie znaku ekologicznego w żywieniu zbiorowym, a także ustanowienie przejrzystych wymogów jego stosowania, nadzoru i kontroli, może znacząco wpłynąć na wzrost zapotrzebowania na żywność ekologiczną. Podmioty prowadzące zakłady żywienia zbiorowego, chcąc uzyskać prawo do posługiwania się znakiem ekologicznym i odpowiadać na rosnące oczekiwania konsumentów w zakresie zdrowej i zrównoważonej żywności, będą zwiększać zakupy żywności pochodzącej z produkcji ekologicznej. Zwiększony popyt na produkty ekologiczne ze strony dużej liczby zakładów żywienia zbiorowego może przyczynić się do powstania nowego, stabilnego i przewidywalnego kanału dystrybucji dla rolników ekologicznych, który dotychczas był ograniczony głównie do rynku detalicznego i wybranych segmentów hurtowych. Żywienie zbiorowe stanie się tym samym nowym rynkiem zbytu dla żywności ekologicznej, co w dłuższej perspektywie może prowadzić do rozwinięcia infrastruktury dostaw i przetwórstwa żywności ekologicznej, m.in. przez tworzenie krótkich łańcuchów dostaw, lokalnych grup producenckich czy współpracy pomiędzy rolnikami a podmiotami prowadzącymi zakłady żywienia zbiorowego. Projektowane przepisy mogą przyczynić się również do zwiększenia świadomości ekologicznej obywateli, wpływając na ich wybory żywieniowe i zdrowie, w szczególności dzieci, kobiet w ciąży oraz osób z obniżoną odpornością. Promowanie tej żywności w placówkach edukacyjnych, opiekuńczych i szpitalnych, może przyczynić się do kształtowania zdrowych nawyków żywieniowych i może mieć długofalowy wpływ na ograniczenie chorób cywilizacyjnych związanych z dietą. Ponadto, podniesie się trwałość wsparcia udzielanego rolnikom w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, gdyż rolnicy ekologiczni będą mieć więcej odbiorców swoich produktów i szerszy rynek zbytu.

Projekt ustawy zawiera rozwiązania wprowadzające nowy znak jakości pn. znak

ekologiczny, który jest dedykowany wyłącznie podmiotom prowadzącym zakłady żywienia zbiorowego, projekt ustawy określa również wymagania i warunki stosowania tego znaku, doprecyzowuje wymagania i warunki stosowania określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej w żywieniu zbiorowym oraz ustanawia zasady nadzoru i kontroli w ww. zakresie. Nowe rozwiązania mają umożliwić podmiotom prowadzącym zakłady żywienia zbiorowego informowanie konsumentów o jakości oferowanej żywności w sposób wiarygodny i zgodny z prawem. Obowiązki wynikające z projektu ustawy będą dotyczyć wyłącznie tych podmiotów, które zdecydują się na stosowanie znaku ekologicznego i określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej. Ponadto, celem planowanych rozwiązań jest sukcesywny, z roku na rok, wzrost liczby producentów ekologicznych oraz powierzchni ekologicznych użytków rolnych przez wzbudzanie zainteresowania konsumentów i stworzenie dostępu do żywności przygotowanej z udziałem żywności ekologicznej.

Na potrzeby projektu ustawy przyjmuje się definicję „żywienia zbiorowego” jako działalności gospodarczej polegającej na przygotowywaniu żywności z udziałem żywności ekologicznej przez podmioty prowadzące zakłady żywienia zbiorowego z wyłączeniem pojazdów oraz ruchomych punktów sprzedaży. Projekt ustawy skierowany jest do podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego wpisane do rejestru prowadzonego przez Państwową Inspekcję Sanitarną (zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia), tj. zakładów, które świadczą usługi żywienia dla ogółu konsumentów, tj. restauracje**,** bary**,** kawiarnie**,** puby**,** pizzerie**,** gastronomia w galeriach handlowych, (świadczące usługi ogółowi społeczeństwa) oraz zakładów, które świadczą usługi żywienia dla określonej, zamkniętej grupy konsumentów, tj. stołówki szkolne i przedszkolne**,** stołówki akademickie, stołówki w zakładach pracy, kuchnie i stołówki w domach pomocy społecznej, kuchnie i stołówki w szpitalach i innych placówkach medycznych, kuchnie i stołówki w zakładach karnych, stołówki w jednostkach wojskowych**,** cateringi zamknięte (np. catering dla szkół, przedszkoli, szpitali). Według danych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, na koniec 2024 roku w Polsce funkcjonowało 154 021 zakładów żywienia zbiorowego.

Polska Izba Żywności Ekologicznej (PIŻE) pozytywnie oceniła inicjatywę legislacyjną, uznając ją za skuteczny mechanizm wspierający rozwój rynku produktów ekologicznych. PIŻE, jako organizacja zrzeszająca rolników, producentów, przetwórców i sprzedawców, wskazuje na korzyści płynące z regulacji zarówno dla konsumentów, jak i podmiotów sektora. Również Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego wyraziła zainteresowanie możliwością

oznaczania dań określeniami „eko”, „bio” i „ekologiczny” w hotelach i restauracjach, podkreślając rosnące oczekiwania gości w tym zakresie.

Ponadto, rozwój produkcji ekologicznej został wskazany jako jeden z głównych celów polityki UE na przyszłe lata. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz z jednostkami podległymi i nadzorowanymi oraz podmiotami sektora produkcji ekologicznej prowadzi szereg działań służących realizacji tego celu, które zostały szczegółowo opisane w Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2030. Działania ujęte w tym dokumencie mają na celu rozwój produkcji ekologicznej na wszystkich etapach łańcucha żywności i rozwój rynku produktów ekologicznych w Polsce. Jednym z zaplanowanych działań kształtujących popyt i zaufanie konsumentów do produktów ekologicznych i produkcji ekologicznej, jest zwiększenie udziału żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym. Na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba producentów ekologicznych w Polsce wynosiła 24 793, a powierzchnia ekologicznych użytków rolnych przekroczyła 691 471 ha. Wprowadzenie znakowania ekologicznego w żywieniu zbiorowym może istotnie przyspieszyć wzrost tych wskaźników. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uznało, że to właśnie rozwiązania legislacyjne mogą podnieść zainteresowanie podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego stosowaniem żywności ekologicznej w tych zakładach. Rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie do polskiego porządku prawnego przepisów ustanawiających i regulujących stosowanie znaku ekologicznego zarezerwowanego wyłącznie dla podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego, które przygotowują żywność z udziałem żywności ekologicznej.

Warto również wspomnieć, że w wielu krajach Unii Europejskiej w strukturze organizacji sprzedaży żywności ekologicznej obserwuje się rosnący udział gastronomii. Rozwiązania takie przyjęto we Włoszech, co spowodowało dynamiczny wzrost liczby szkół serwujących dania na bazie surowców ekologicznych. Gastronomia i hotelarstwo należą do sektorów usług, które mogą odegrać ważną rolę w różnicowaniu form sprzedaży żywności ekologicznej i popularyzacji żywności ekologicznej w krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Obserwuje się również rozwój form znakowania dedykowanym produktom ekologicznym w gastronomii. Takie systemy rozwijają się w Danii, Szwajcarii i na innych dojrzałych rynkach np. w Wielkiej Brytanii. Według informacji od duńskich partnerów, wprowadzenie ekologicznego znakowania w żywieniu zbiorowym znacząco zwiększyło skalę produkcji ekologicznej. Wobec obserwowanej dynamiki rozwoju sprzedaży żywności ekologicznej w sektorze HORECA jest zasadne rozwijanie takich systemów ze względu na

możliwość nie tylko wyróżnienia takiej oferty, ale przede wszystkim budowania zaufania do żywności ekologicznej.

W badaniu zatytułowanym *„Marketing, promocja oraz analiza rynku: badania w zakresie analizy wartości rynku produktów ekologicznych w Polsce z podziałem na wartość poszczególnych sektorów produkcji oraz wskazanie produktów o najwyższym potencjale rozwoju”,* przeprowadzonym przez Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego na próbie 3 176 respondentów, w ramach projektu finansowanego ze środków Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na podstawie § 8 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. poz. 1170, z późn. zm.), poproszono uczestników, którzy zadeklarowali, że podczas korzystania z usług gastronomicznych nie zwracają uwagi na fakt, czy żywność jest ekologiczna, o wskazanie możliwych przyczyn tego braku zainteresowania. Najczęściej wskazywano na brak możliwości zweryfikowania, czy oferowana żywność rzeczywiście spełnia kryteria ekologiczności. W celu oceny poziomu zainteresowania „znakowaniem lokali” oferujących żywność ekologiczną, w badaniu wykorzystano, ze względu na brak odpowiedniego znaku w polskim systemie prawnym, znak stosowany na rynku niemieckim. Respondentów poinformowano, że takie oznaczenia mogą być stosowane przez lokale oferujące od 20% do 49%, od 50% do 89% lub od 90% do 100% żywności ekologicznej, po czym poproszono ich o ocenę trzech aspektów: zasadności wprowadzenia tego typu znakowania, poziomu zaufania do takich znaków oraz wpływu tego oznaczenia na wybór lokalu gastronomicznego. Zdecydowana większość respondentów (77%) opowiedziała się za potrzebą wprowadzenia znaku informującego o oferowaniu żywności ekologicznej w lokalu. Ponadto, 69% badanych wyraziło zaufanie wobec takiego oznaczenia, natomiast 66% wskazało, że wprowadzenie tego typu znakowania stanowiłoby dla nich zachętę do skorzystania z oferty gastronomicznej danego lokalu. Raport jest dostępny pod adresem: https://www.sggw.edu.pl/nauka/projekty-badawcze/projekty-krajowe1/dotacje-mrirw-2/.

Zastosowanie rozwiązania alternatywnego w postaci dodania przepisów do ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (regulującej kompetencje inspekcji jakości handlowej artykułów rolno spożywczych) czy też ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (która zawiera przepisy dot. znakowania żywności ekologicznej) nie jest zasadne. Powyższe ustawy regulują nadzór nad bezpieczeństwem żywności, który jest bardzo złożonym i szerokim obszarem. Zapisy, które znajdują się w ww. ustawach odnoszą się do systemu

kontroli i certyfikacji produkcji ekologicznej będącego uregulowanym przepisami UE, który wyłącza zakłady żywienia zbiorowego z tego systemu. Tym samym, nie regulują one obszaru znakowania w żywieniu zbiorowym i istnieje potrzeba przygotowania odrębnej ustawy w tym zakresie. Rozwiązanie to sprzyja przejrzystości oraz klarownemu oddzieleniu unijnego systemu produkcji ekologicznej od krajowego znakowania, w ramach którego planuje się wprowadzenie nowego znaku jakości dla podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego. Wprowadzenie specjalnego znaku ekologicznego dla żywienia zbiorowego wypełni lukę legislacyjną. Zatem, mając na uwadze powyższe, należy przyjąć projekt ustawy.

W celu określenia faktycznego przedmiotu projektowanej ustawy, przyjęto nazwę ustawy o następującym brzmieniu: projekt ustawy o żywieniu zbiorowym z udziałem żywności ekologicznej. Poniżej szczegółowo omówiono przepisy projektu ustawy.

Art. 1 określa zakres przedmiotowy projektu ustawy, wskazując, że reguluje ona wymagania i warunki dotyczące stosowania znaku ekologicznego i określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej. Przyjęcie projektu ustawy w powyższym zakresie ma na celu zapewnienie spójności i wiarygodności znakowania ekologicznego w żywieniu zbiorowym, które dotychczas nie było objęte krajową regulacją ani nie jest objęte przepisami unijnymi. Projekt ustawy wypełnia lukę w obowiązującym stanie prawnym, wspierając rozwój żywności ekologicznej w zakładach żywienia zbiorowego, przy jednoczesnym zachowaniu wysokiego poziomu zaufania konsumentów do projektowanej formy znakowania.

Art. 2 zawiera definicje pojęć stosowanych w projekcie ustawy, zaczerpnięte z przepisów unijnych i krajowych. Zdefiniowano między innymi takie pojęcia jak „zakład żywienia zbiorowego”, „żywność ekologiczna” czy „konsument finalny”. Szczególne znaczenie ma definicja zakładu żywienia zbiorowego, ponieważ to właśnie ten rodzaj podmiotów będzie uprawniony do stosowania znaku ekologicznego. Wskazanie, że musi to być zakład żywienia zbiorowego, w którym przygotowuje się żywność z udziałem żywności ekologicznej dla konsumenta finalnego, pozwala na wyraźne odróżnienie tej działalności od produkcji pierwotnej lub przetwórstwa na wcześniejszych etapach łańcucha żywnościowego. Zdefiniowano również pojęcia takie jak „reklama”, „przygotowanie”, „wprowadzanie do obrotu”, „żywność” czy „kontrole urzędowe”, co pozwoli na jednoznaczne stosowanie przepisów i właściwe interpretowanie obowiązków zarówno przez podmioty prowadzące zakłady żywienia zbiorowego, jak i organy realizujące kontrole urzędowe.

Art. 3 określa warunki stosowania znaku ekologicznego przez podmioty prowadzące zakłady żywienia zbiorowego. Przepis ten wprowadza możliwość stosowania znaku

ekologicznego do celów informacyjnych, marketingowych, promocyjnych lub reklamowych, pod warunkiem uzyskania wpisu zakładu do wykazu zakładów żywienia zbiorowego. Celem przepisu jest zapewnienie przejrzystości i wiarygodności w komunikowaniu konsumentom informacji o stosowaniu żywności ekologicznej w zakładach żywienia zbiorowego. Wymóg uzyskania wpisu do wykazu stanowi narzędzie weryfikacji i kontroli, które ma zapobiec nieuprawnionemu używaniu znaku ekologicznego przez podmioty niespełniające określonych w projekcie ustawy wymagań i warunków.

Art. 4 określa szczegółowe warunki stosowania poszczególnych wariantów znaku ekologicznego przez podmioty, których zakłady żywienia zbiorowego są wpisane do wykazu. Przepis wprowadza trzy warianty znaku – złoty, srebrny i brązowy – różnicujące udział procentowy żywności ekologicznej w zakupach żywności realizowanych w działalności danego zakładu. Procentowy udział wartości zakupionej żywności ekologicznej, obliczany w oparciu o ceny brutto, stanowi obiektywne kryterium pozwalające na przypisanie działalności zakładu do odpowiedniego wariantu znaku ekologicznego. Wyłączenie napojów alkoholowych o zawartości alkoholu etylowego przekraczającej 18% objętości z kalkulacji ma na celu uniknięcie zniekształceń wynikających z włączenia produktów o specyficznym charakterze i wysokiej wartości jednostkowej w obliczenia udziału wartości zakupionej żywności ekologicznej. Ponadto przepis przewiduje obowiązek stosowania znaku ekologicznego w sposób niewprowadzający konsumenta w błąd oraz zgodny ze wzorem graficznym określonym w przepisach wykonawczych. Upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia wzorów graficznych wariantów znaku ekologicznego ma na celu zapewnienie jednolitości i rozpoznawalności tego rodzaju oznakowania.

Art. 5 określa warunki prowadzenia wykazu zakładów żywienia zbiorowego uprawnionych do stosowania znaku ekologicznego oraz sposób jego udostępniania. W przepisie wskazano, że wykaz prowadzi Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, przy czym wpisów dokonuje właściwy miejscowo wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Takie rozwiązanie zapewni jednolitą strukturę organizacyjną systemu oraz efektywny podział kompetencji pomiędzy organem centralnym a organami terenowymi. Wykaz będzie miał formę elektroniczną i będzie publicznie dostępny na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Zapewnienie jawności wykazu ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia przejrzystości rynku i ochrony interesów konsumentów, którzy uzyskają w ten sposób dostęp do wiarygodnych informacji o zakładach uprawnionych do

stosowania znaku ekologicznego. Zakres informacji zamieszczonych w wykazie, obejmujący m.in. nazwę i adres zakładu, stosowany wariant znaku ekologicznego oraz datę rozpoczęcia jego stosowania, został określony w sposób wystarczający do realizacji celu informacyjnego. Gromadzenie i przetwarzanie danych osobowych służy wyłącznie zapewnieniu konsumentom możliwości weryfikacji zakładów żywienia zbiorowego rzeczywiście spełniających kryteria stosowania znaku ekologicznego.

Art. 6 reguluje warunki dokonania wpisu zakładu żywienia zbiorowego do wykazu, stanowiącego podstawę do uzyskania prawa do stosowania znaku ekologicznego. Przepis szczegółowo określa warunki składania wniosku, jego elementy, wymagane załączniki, a także wysokość i sposób uiszczenia opłaty związanej z rozpatrzeniem wniosku. Zgodnie z ust. 1 i 2, wniosek o wpis składany jest do właściwego miejscowo wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, który dokonuje wpisu po spełnieniu dwóch kluczowych warunków, tj.: zakład jest wpisany do rejestru zakładów prowadzonego na podstawie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz przez 30 dni poprzedzających złożenie wniosku podmiot prowadzący zakład faktycznie spełniał wymagania określone dla danego wariantu znaku ekologicznego. Taki sposób weryfikacji zapewnia, że do wykazu będą wpisywane wyłącznie podmioty faktycznie prowadzące działalność zgodnie z wymaganiami i warunkami określonymi w projekcie ustawy, co wzmocni wiarygodność oznakowania i ograniczy ryzyko nadużyć. Przepisy zawarte w ust. 5 i 6 regulują instytucję milczącego załatwienia sprawy, co ma na celu usprawnienie procedury administracyjnej i ograniczenie obciążeń biurokratycznych dla podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego i organów kontroli urzędowej. W sytuacji braku sprzeciwu organu w terminie 30 dni od złożenia kompletnego wniosku, wpis uznaje się za dokonany. Przepis ust. 7 określa wysokość opłaty za rozpatrzenie wniosku, powiązaną z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce narodowej, co pozwala na jej coroczną aktualizację bez konieczności zmiany przepisów ustawowych. Wprowadzenie jasnych i jednoznacznych zasad wpisu do wykazu, w tym wymogów dokumentacyjnych i terminu rozpatrzenia wniosku, ma na celu zapewnienie przejrzystości postępowania oraz zwiększenie zaufania konsumentów do znakowania ekologicznego
w żywieniu zbiorowym.

Art. 7 określa szczegółowe obowiązki podmiotu prowadzącego zakład żywienia zbiorowego wpisany do wykazu, dotyczące przygotowywania, przechowywania, transportu i ewidencjonowania żywności ekologicznej wprowadzanej do obrotu w tym zakładzie. Celem

tego przepisu jest zapewnienie, aby w zakładach żywienia zbiorowego wpisanych do wykazu, żywność ekologiczna była traktowana w sposób gwarantujący utrzymanie jej integralności, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia 2018/848. Przepis wprowadza obowiązek przygotowywania i przechowywania żywności ekologicznej w zakładzie wpisanym do wykazu, tj. wyłącznie w miejscu prowadzenia działalności wskazanym w wykazie, a także nakazuje fizyczne oddzielenie jej od żywności nieekologicznej i substancji niedozwolonych w produkcji ekologicznej. Ma to na celu wyeliminowanie ryzyka zanieczyszczenia, zmieszania lub nieuprawnionego zastąpienia żywności ekologicznej innymi produktami. W art. 7 ustalono również wymagania dotyczące transportu żywności ekologicznej, w tym obowiązek jej przewozu w odpowiednio zabezpieczonych pojemnikach oraz z towarzyszącą dokumentacją potwierdzającą pochodzenie i status ekologiczny żywności. Zapewnienie odpowiednich warunków transportu stanowi istotny element łańcucha gwarancji jakości. Ponadto przepis nakłada obowiązek bieżącej weryfikacji certyfikatów producentów oraz prowadzenia rejestru zakupów żywności ekologicznej. Obowiązek przechowywania tych danych przez 24 miesiące umożliwi organom kontrolnym skuteczną weryfikację spełniania warunków stosowania znaku ekologicznego.

Art. 8 reguluje warunki stosowania określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej przez podmioty prowadzące zakłady żywienia zbiorowego. Celem przepisu jest zapobieganie wprowadzaniu konsumentów w błąd poprzez nieuprawnione lub nieprecyzyjne używanie terminologii związanej z produkcją ekologiczną w oznaczeniach, reklamach lub nazwach zakładów. Zgodnie z ust. 1 tego artykułu, określenia odnoszące się do produkcji ekologicznej mogą być stosowane wyłącznie w odniesieniu do żywności ekologicznej lub do ekologicznych składników żywności, która została przygotowana z ich udziałem. W praktyce oznacza to, że określenia takie nie mogą być używane w nazwach całych dań lub posiłków, jeśli nie są one w całości ekologiczne. Dopuszczalne jest natomiast stosowanie tych określeń jedynie przy poszczególnych składnikach ekologicznych wymienionych w menu, jadłospisie lub opisie potrawy. Dodatkowo, ust. 2 dopuszcza możliwość użycia takich określeń w nazwie, logo lub znaku towarowym zakładu jeżeli w danym zakładzie przygotowywana i wprowadzana do obrotu jest wyłącznie żywność ekologiczna. Rozwiązanie to ma na celu zagwarantowanie, że komunikaty marketingowe są zgodne z rzeczywistym charakterem działalności danego podmiotu. Przepis ust. 3 wprowadza zakaz stosowania tych określeń w sposób sugerujący powiązanie z organizmami genetycznie modyfikowanymi (GMO) lub produktami wytworzonymi z ich udziałem. Zakaz ten jest zgodny z rozporządzeniem 2018/848.

Art. 9 określa obowiązki sprawozdawcze i kontrolne podmiotów prowadzących zakłady żywienia zbiorowego wpisane do wykazu. Celem tych przepisów jest zapewnienie stałego monitorowania spełniania przez te podmioty warunków stosowania znaku ekologicznego oraz utrzymanie wiarygodności oznakowania. Przepis nakłada na podmioty obowiązek corocznego przekazywania wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych raportu dotyczącego udziału żywności ekologicznej w zakupach dokonywanych w zakładzie. Raport ten opiera się na danych z faktur i stanowi podstawę do weryfikacji, czy zakład utrzymuje wymagany procentowy udział żywności ekologicznej określony w art. 4. Dodatkowo w ust. 3 przewidziano obowiązek kwartalnej, wewnętrznej weryfikacji spełniania tych warunków. Zachowanie przejrzystości i ciągłości danych umożliwia organom nadzoru skuteczne monitorowanie działalności zakładów, przy jednoczesnym ograniczeniu częstotliwości kontroli administracyjnych. Przechowywanie dokumentacji przez 24 miesiące zapewnia możliwość wstecznej analizy i ewentualnego dochodzenia odpowiedzialności za nieprawidłowości. W ust. 5–8 uregulowano postępowanie w przypadku niespełniania warunków dla danego wariantu znaku ekologicznego. Wówczas podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego wpisany do wykazu ma obowiązek niezwłocznie zaprzestać stosowania znaku i złożyć wniosek o wykreślenie zakładu żywienia zbiorowego z wykazu albo wniosek o zmianę wpisu zakładu żywienia zbiorowego w wykazie w zakresie zmiany wariantu znaku ekologicznego Wprowadzenie mechanizmu milczącego załatwienia sprawy także w tym zakresie zapewnia spójność z rozwiązaniami przyjętymi w art. 6, co sprzyja uproszczeniu procedur i skróceniu czasu reakcji administracji.

Art. 10 określa zasady sprawowania nadzoru nad podmiotami prowadzącymi zakłady żywienia zbiorowego wpisane do wykazu oraz kompetencje wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w tym zakresie. Celem przepisu jest zapewnienie skutecznego, bieżącego nadzoru nad prawidłowym stosowaniem znaku ekologicznego i określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej, a także zagwarantowanie wiarygodności i transparentności oznakowania ekologicznego w żywieniu zbiorowym. Przepis w ust. 1 i 2 szczegółowo określa zakres działań nadzorczych wojewódzkiego inspektora, obejmujący m.in. przeprowadzanie kontroli urzędowych, analizę dokumentów i danych przekazywanych przez podmioty, żądanie dodatkowych informacji oraz możliwość wydawania nakazów wykonania działań naprawczych. Tak skonstruowany katalog kompetencji umożliwia organowi nadzoru elastyczne reagowanie na przypadki naruszeń oraz skuteczne egzekwowanie przepisów. W ust. 3 określono obowiązki podmiotów podlegających nadzorowi, w tym zapewnienie dostępu do

obiektów i dokumentacji, współpracę z organami kontroli oraz obowiązek informowania o istotnych zmianach dotyczących działalności zakładu. Przewidziane rozwiązania zapewniają organom Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych możliwość skutecznego i niezakłóconego prowadzenia czynności kontrolnych. Przepis ust. 4 określa przesłanki wykreślenia z urzędu zakładu żywienia zbiorowego z wykazu. Uregulowanie to pozwala na utrzymanie aktualności wykazu i eliminuje z niego zakłady, które utraciły prawo do stosowania znaku ekologicznego. Zgodnie z ust. 5, w postępowaniach kontrolnych stosuje się przepisy ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, co zapewnia jednolitość procedur kontrolnych oraz wykorzystanie dotychczasowych, sprawdzonych rozwiązań realizowanych.

Art. 11 wprowadza przepis dotyczący obowiązku ponoszenia opłaty przez podmiot prowadzący zakład żywienia zbiorowego w przypadku stwierdzenia podczas kontroli urzędowej naruszeń w zakresie stosowania znaku ekologicznego lub określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej. Celem przepisu jest wprowadzenie mechanizmu o charakterze prewencyjnym i dyscyplinującym, który ma na celu ograniczenie przypadków nieuprawnionego posługiwania się oznakowaniem ekologicznym, a tym samym ochronę uczciwych przedsiębiorców i konsumentów przed wprowadzaniem w błąd. Wysokość opłaty została ustalona na poziomie 1000 zł. Obowiązek uiszczenia opłaty dotyczy jedynie sytuacji, w których w toku kontroli urzędowej faktycznie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy lub przepisów wykonawczych. Koszty działań naprawczych powinien ponosić podmiot dopuszczający się uchybień. Przepis ust. 3 określa termin i sposób wniesienia opłaty, a ust. 4 wprowadza odesłanie do przepisów działu III Ordynacji podatkowej, co zapewnia przejrzystość zasad jej egzekwowania i stosowanie sprawdzonych procedur administracyjnych.

Art. 12 określa katalog naruszeń przepisów projektu ustawy oraz związane z nimi kary pieniężne. Celem przepisu jest zapewnienie skuteczności systemu nadzoru oraz wzmocnienie dyscypliny przestrzegania wymagań i warunków dotyczących stosowania znaku ekologicznego i określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej przez podmioty prowadzące zakłady żywienia zbiorowego. Przepis obejmuje zróżnicowany zestaw sankcji w zależności od charakteru, wagi i konsekwencji naruszenia. Wysokość kary pieniężnej została powiązana z przeciętnym wynagrodzeniem za rok poprzedzający wszczęcie postępowania, co zapewnia jej elastyczny, a zarazem proporcjonalny charakter i pozwala na dostosowanie do aktualnych warunków ekonomicznych. W ust. 1 przewidziano karę pieniężną za uniemożliwienie lub utrudnienie przeprowadzenia kontroli urzędowej przez wojewódzkiego inspektora jakości

handlowej artykułów rolno-spożywczych lub pracowników IJHARS, co stanowi jedno z najpoważniejszych naruszeń obowiązków nadzorowanych podmiotów. Takie zachowania godzą bezpośrednio w możliwość realizacji zadań kontrolnych państwa i dlatego objęte są najwyższym wymiarem kary. Przepisy ust. 2–5 obejmują pozostałe przypadki naruszeń przepisów, w tym m.in. niewykonanie obowiązków dokumentacyjnych, brak raportowania, stosowanie znaku ekologicznego bez wpisu do wykazu, nieprawidłowe przechowywanie żywności ekologicznej czy nieprzekazanie wymaganych informacji organowi nadzoru. Przepis ust. 6 wprowadza szczególną karę finansową za stosowanie określeń odnoszących się do produkcji ekologicznej wobec żywności, która nie spełnia wymagań dla żywności ekologicznej. W tym przypadku wysokość kary została powiązana z wartością korzyści majątkowej uzyskanej lub możliwej do uzyskania, co ma na celu skuteczne przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom rynkowym oraz ochronę konsumentów przed wprowadzaniem w błąd.

Art. 13 reguluje tryb wymierzania, wymiar i wykonanie kar pieniężnych przewidzianych w art. 12. Jego celem jest zapewnienie transparentności i jednolitości stosowania kar administracyjnych przez wojewódzkich inspektorów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Przepis ust. 1 określa kryteria, którymi wojewódzki inspektor kieruje się przy ustalaniu wysokości kary, w tym stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu oraz ewentualne korzyści majątkowe w przypadku naruszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 6. W ust. 2 wprowadzono możliwość odstąpienia od wymierzenia kary w przypadku spełnienia łącznie trzech warunków: niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia oraz braku wcześniejszych uchybień w działalności podmiotu. Rozwiązanie to ma charakter motywacyjny, pozwalając organom nadzoru na elastyczne reagowanie w sytuacjach, gdy zastosowanie kary nie byłoby proporcjonalne do popełnionego uchybienia. Przepisy ust. 3 i 4 określają zasady wykonania decyzji o nałożeniu kary, w tym termin jej zapłaty oraz rachunek, na który powinna być wniesiona, co zapewnia jasność i jednolitość stosowania przepisów. Przepis ust. 5 przewiduje odpowiednie stosowanie przepisów działu III Ordynacji podatkowej do kar pieniężnych, co pozwala na wykorzystanie istniejących i sprawdzonych mechanizmów egzekucyjnych.

Celem wprowadzenia art. 14 jest zapewnienie spójności i przejrzystości systemu kar administracyjnych w przypadkach, gdy to samo naruszenie podmiotu może jednocześnie stanowić naruszenie przepisów projektowanej ustawy oraz ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej. W praktyce działalności organów nadzoru

może dochodzić do sytuacji, w których jedno działanie podmiotu spełnia przesłanki naruszenia określone w obu aktach prawnych. Brak jednoznacznego wskazania podstawy prawnej do wymierzenia kary mógłby prowadzić do wątpliwości interpretacyjnych, a w skrajnych przypadkach – do nałożenia dwóch kar pieniężnych za ten sam czyn. Proponowany przepis ma zatem na celu uniknięcie dublowania kar pieniężnych w sytuacjach, gdy jedno naruszenie wyczerpuje znamiona czynów określonych w dwóch ustawach.

Art. 15 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1235), mające na celu dostosowanie jej przepisów do rozwiązań przewidzianych w projekcie ustawy. Uchylenie ust. 1 w art. 18 ww. ustawy ma na celu likwidację zwolnienia, przysługującego z mocy prawa, z obowiązku posiadania certyfikatu, o którym mowa w art. 35 ust. 2 rozporządzenia 2018/848, przez podmioty, które sprzedają nieopakowane produkty ekologiczne o określonej ilości lub wartości, inne niż pasza bezpośrednio konsumentowi końcowemu w ramach limitów z art. 35 ust. 8 rozporządzenia 2018/848. Obecne brzmienie przepisu umożliwia dostarczanie np. do zakładów żywienia zbiorowego określonej ilości lub wartości nieopakowanych produktów ekologicznych przez podmioty nieposiadające certyfikatu, co jednocześnie uniemożliwia sprawdzenie certyfikatu dostarczanej żywności przez podmioty kupujące, w tym prowadzące zakłady. Brak możliwości potwierdzenia statusu ekologicznego produktów certyfikatem skutkowałby tym, że podmioty prowadzące zakłady żywienia zbiorowego nie będą mogły spełnić wymagań określonych w art. 7 pkt 3, 4 i 5 oraz będą narażone na karę pieniężną, określoną w art. 12 ust. 3 projektowanej ustawy. W związku z tym utrzymywanie omawianego zwolnienia z mocy prawa byłoby sprzeczne z przepisami projektu ustawy.

W art. 16 proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Przewidziany termin wejścia w życie przepisów podyktowany jest koniecznością zapewnienia odpowiedniego czasu na przygotowanie się organów odpowiedzialnych za realizację nowych zadań. Stosowanie obowiązków określonych w projekcie ustawy wymaga m.in. przeszkolenia pracowników i wdrożenia niezbędnych narzędzi organizacyjnych i technicznych, takich jak publikacja formularza wniosku o wpis do wykazu oraz stworzenie wykazu zakładów żywienia zbiorowego. Mając na względzie powyższe, projektowany trzymiesięczny okres *vacatio legis* należy uznać za wystarczający dla zapewnienia sprawnego wdrożenia przepisów projektu ustawy.

Projekt ustawy nie przewiduje możliwości uznawania prywatnych norm w zakresie produkcji, znakowania i kontroli produktów ekologicznych stosowanych w ramach żywienia

zbiorowego, ponieważ nie gwarantują one odpowiedniego poziomu kontroli, bezpieczeństwa ani wiarygodności znakowania.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Uchwalenie proponowanych regulacji nie generuje wydatków z budżetu państwa.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677).

Projekt ustawy został umieszczony w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD303.